

Vabariigi Valitsuse määruse
"Võru maakonna kaitsealuste parkide ja puistu piirid"
eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse määruse „Võru maakonna kaitsealuste parkide ja puistu piirid“ eelnõu on ette valmistatud „Looduskaitseaduse“ § 10 lg 1 alusel ning kooskõlas § 11 lg 1 p 3. Määruse eesmärk on Võrumaa kaitsealuste parkide ja puistu välispiiride kinnitamine kaitse-eeskirjaga kehtestatud kaitsekorra tagamiseks.

Eelnõu on koostanud Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni looduskaitse juhtivspetsialist Pille Saarnits (tel 776 2418) ja kaitse planeerimise spetsialist Reet Reiman (786 8371). Eelnõu keeletoimetaja oli Enel Ormus (tel 626 2906) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti õigusosakonna jurist Madina Raikulova (tel 627 2181) ja Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna jurist Kadri Tubli (626 0751 kadri.tubli@envir.ee).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu käsitleb Võru maakonna kümmet kaitse all olevat parki ja ühte puistut, mille piire korrigeeritakse. Piiride korrigeerimisel tagatakse parkide ajalooliselt kujunenud planeeringu, väärtusliku puistu ning pargikunsti hinnaliste kujunduselementide kaitse ja säilimine. Järvere, Kreuzwaldi, Linnamäe, Mõniste, Rõuge, Sõmerpalu, Urvaste, Uue-Antsla, Vana-Antsla ja Väimela pargi ning Vastseliina lehisepuistu piirid kinnitatakse määrusega kaardipõhiselt ning neis kehtestatakse kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord.

Eelnõus käsitletud 8 pargi (Järvere park, Kreuzwaldi park, Mõniste park, Rõuge park, Sõmerpalu park, Vana-Antsla park, Urvaste park ja Väimela park) piirid olid kinnitatud Vabariigi Valitsuse 14. mai 2002. a määrusega nr 161 „Võrumaa kaitsealuste parkide välispiiride kirjeldused“. 2007. aastal vaadati parkide piirid uuesti üle ja tuvastati, et määruses käsitletud parkides ei ole arvestatud nende ajalooliste piiridega ning seega alustati uue määruse ettevalmistamist. Lisaks eelpool nimetatud parkidele lisati eelnõusse Linnamäe põlispuude grupp (Linnamäe mõisa park), Uue-Antsla park ja Vastseliina lehisepuistu, kus seni kehtisid nõukogudeaegsed piirid. Linnamäe mõisa pargis ja Uue-Antsla mõisa pargis on säilinud pargile omaseid elemente ja seega oli nende eelnõusse lisamine igati põhjendatud. Lisaks liideti Uue-Antsla ja Vana-Antsla vahele jääv seni kaitseta olev allee mõlema pargi koosseisu selliselt, et allee on poolitatud Urvaste ja Antsla vallapiiriga. Vastseliina lehisepuistu omab väärtust hästi säilinud puistuna. Praegu on see kaitse all kui kaitsealune puistu. Eelnõuga korrigeeritakse põhikaardi järgi puistu piire.

Nimetatud parkides kehtib Vabariigi Valitsuse 3. märtsi 2006. a määrusega nr 64 „Kaitsealuste parkide, arboretumite ja puistute kaitse-eeskiri“ sätestatud kaitsekord. Käesoleva määrusega ei nähta ette vajadust kaitsekorda muuta, kuna kehtiv kaitsekord tagab kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimise ning annab võimaluse vajadusel soodsa seisundi parandamiseks või taastamiseks.

Enamikul nimetatud looduskaitse all olevatest parkidest olid seni vaid nõukogudeaegsed piiriskeemid, mille alusel piirid on kantud ka tänasesse keskkonnaregistrisse. Tegemist on nende piiride täpsustamisega ja selleks on kasutatud looduses hästi jälgitavaid tunnuseid nagu

teed, trassid, veekogud ja kõlvikute piirid, ning vajaduse korral ka katastriüksuste piirid. Eesmärk on ühtlustada kaitstavate loodusobjektide kaardiinfo, kasutades selleks Eesti põhikaarti ja viia see vastavusse looduskaitseadusega. Piiride korrigeerimisel tehtud muudatused on välja toodud kaartidel, mis on kättesaadavad aadressil http://www.envir.ee/wfiles/Voru_pargid_2010.zip, kuhu on kantud määrusega kehtestatav piir. Vana kaitsekorraga pargipiirid on välja toodud kaartidel, mis asuvad aadressil http://www.envir.ee/wfiles/Voru_uued_vanad_pargid.zip Pargi piir suureneb Urvaste mõisa pargil (3,45 ha), Uue-Antsla mõisa pargil (2,99 ha), Linnamäe mõisa pargil (2,25 ha), Mõniste mõisa pargil (1,3 ha), Kreutzwaldi pargil (0,49 ha) ja Sõmerpalu mõisa pargil (0,11 ha), teiste nimetatud parkide piir väheneb.

Urvaste mõisa pargi piiri suurendatakse eesmärgiga liita pargi koosseisu põhja poole jäävad tiigid, mis on ajalooliselt kuulunud pargi koosseisu.

Uue-Antsla mõisa pargi piiri suurendatakse eesmärgiga liita pargi koosseisu Uue-Antsla–Vana-Antsla teeääres ja Urvaste valla territooriumil paiknev alleeosa. Pargi lääneosas liidetakse pargiga teisel pool Uue-Antsla–Vana-Antsla maanteed asuv vabakujunduslik pargiala, mille näol on tegemist ajaloolise pargi osaga ja see omab pargi kui terviku seisukohast olulist tähtsust ka tänapäeval.

Linnamäe mõisa pargi piiri suurendatakse põhja pool jätkuvalt riigi omandis oleval kinnistul selgema piiritlemise eesmärgil. Sama kinnistu piires ida pool vähendatakse piiri ja pargist arvatakse välja õueala ja seal asuvad hooned. Lõuna pool suurendatakse piiri Rohtmäe kinnistu osas ning pargi koosseisu arvatakse sellele asuvad hooned ja hoonetest lõuna poole jääv vabakujunduslik pargiala.

Mõniste mõisa pargi piiri suurendatakse lõuna poolt jätkuvalt riigi omandis oleva kinnistu arvelt ning eelnevalt piiriks olnud kinnistu piiri asemel on nüüd piiriks kõlviku piir. Põhja pool arvatakse pargi koosseisu Võru-Mõniste-Valga maantee serva jääv allee ning pargi piir kulgeb mööda maantee serva.

Sõmerpalu mõisa pargi piiri suurendatakse jätkuvalt riigi omandis oleva kinnistu arvelt ning pargi koosseisu arvatakse pargi põhjapoolse lahustüki kagunurgas asuvad hooned. Põhjapoolse lahustüki piiridest arvatakse välja Kamberi kinnistu (76702:002:1540) õueala, põhja pool nihutatakse piiri Sõmerpalu raudteejaama teemaani. Pargi piiridest arvatakse välja Sõmerpalu-Mustahamba teest idapoole jääv lahustükk, kuna seal ei ole pargiilmeline kooslus säilinud.

Kreutzwaldi pargi piir laieneb Katariina allee arvelt, mis liidetakse pargi koosseisu. Pargi koosseisu arvatakse Katariina allee tänav Järi tänava ja Kreutzwaldi tänava vahelisel alal.

Järvere mõisa pargi piiridest jäetakse välja endised kalakasvatustiigid ja pargist idapool asuvad elamumaad, kuna need ei ole pargiga seotud.

Rõuge mõisa pargi piir väheneb põhjaosas Kärneri kinnistul (69701:004:1350) ja lõuna osas Lasteaia kinnistul (69701:004:0084), millega arvatakse pargi koosseisust välja hooned, mis ei ole ajaloolise pargiga seotud. Pargi piiri laiendatakse Pargi tn 7 (69701:004:1220), Pargi tn 9 (69701:004:1230) ja Pargi tn 11 (69701:004:0900) kinnistutel nendele kinnistutele jääva puudesalu arvelt.

Vana-Antsla mõisa pargi piire vähendatakse pargist lääne poole jääva ala arvelt. Uus piir lääne osas kulgeb Möldri paisjärve tagant mööda Mõisa kinnistu piiri. Pargi lõunaosas jäetakse piiridest välja kortermajad ja Vana-Antsla Kutsekooli ühiselamud. Pargi koosseisu liidetakse Uue-Antsla – Vana-Antsla tee ääres paikneva allée Antsla valla territooriumile jääv osa (sama allée Urvaste vallas asuv osa on arvatud Uue-Antsla pargi koosseisu) ja Antsla-Kanepi maantee ääres paiknev allée.

Väimela mõisa pargi piire vähendatakse selliselt, et pargi edelaosas paiknevad Väimela kutsehariduskeskuse ühiselamud jäävad pargi piiridest välja. Kirdeosas arvatakse pargi piiridesse mõisakompleksi õueala. Pargi idaosas korrigeeritakse piiri selliselt, et piir ühtiks Väimela alajärve kaldajoonega.

Järvere mõisa park, Mõniste mõisa park, Sõmerpalu mõisa park ja Vastseliina lehispuistu on kaitse alla võetud Võru rajooni TSN Täitevkomitee 30. märtsi 1962. a otsusega nr 33 „Looduskaitse ja kultuurimälestiste kaitse korraldamisest Võru rajoonis“, Linnamäe mõisa park, Rõuge mõisa park, Urvaste mõisa park, Uue-Antsla mõisa park, Vana-Antsla mõisa park ja Väimela mõisa park on kaitse alla võetud Võru rajooni TSN Täitevkomitee 16. oktoobri 1959. a otsusega nr 207 „Parkide säilitamisest ja hooldamisest Võru rajoonis“, Kreuzwaldi park on kaitse alla võetud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 5. juuni 1952. a määrusega nr 218 „Abinõudest parkide säilitamiseks ja korrastamiseks Vabariigis“. Eelnõukohases määruses parkide nimede taga olevatel numbritel vastavad märkused on määruses olemas.

Rogosi mõisa park, Viitina mõisa park ja Uue-Saaluse mõisa park kuuluvad Haanja looduspargi koosseisu ja seega on seal Natura 2000 linnu- ja loodusala. Kuna hetkel on pooleli ka Haanja looduspargi kaitse-eeskirja uuendamine ja piiri täpsustamine, siis uue eelnõu järgi jäävad nimetatud pargid Haanja looduspargi koosseisu pargi piiranguvööndina. Tsooru park on võetud Antsla vallas kohaliku kaitse alla. Tsooru allée on kavas kaitse alla võtta üksikobjektina.

Vastseliina lehispuistu piire käsitletavas eelnõus ei muudeta, seega jääb nimetatud puistu kaitse alla endistes piirides. Korrigeeritud on vaid vastavust põhikaardile. Puistu asub RMK-le kuuluval kinnistul (87402:001:0034).

Samuti on töö käigus täpsustatud ja kaasajastatud parkide nimesid, lähtudes mõisaparkide päritolust. Järvere, Mõniste, Rõuge, Urvaste, Uue-Antsla, Vana-Antsla ja Väimela park on ümber nimetatud mõisa parkideks, Linnamäe põlispuud ja Sõmerpalu park ja parkmets on ümber nimetatud mõisa pargiks.

3. Maaomanike seisukohad

Vastavalt looduskaitseaduse § 9 lg-le 5 on kohustus teavitada parkide piiride korrigeerimisest kinnisasja omanikke ja kohalikke omavalitsusi posti teel. Välja saadeti 75 tähtkirja (sh 52 maaomanikule, 2 korteriühistule, 2 koolile, Kagu Teedevalitsusele, RMK-le, 5 ettevõttele ja Võru Maavalitsusele, Võru Linnavalitsusele ja 7 vallavalitsusele) ning paluti avaldada arvamust, esitada ettepanekuid ja vastuväiteid. Kirjad sisaldasid teadet, et kui pretensioone ning ettepanekuid kirjas nimetatud tähtjaks ei esitata, loetakse, et kinnisasja omanikul või kohalikul omavalitsusel ei ole pargi piiri korrigeerimise osas vastuväiteid ning ta on piiride kinnitamisega nõus. Andmed maaomanikelt ja kohalikelt omavalitsustelt laekunud märkuste ja ettepanekute ning nende arvesse võtmise või arvesse võtmata jätmise kohta on esitatud tabelis (Võrumaa Keskkonnateenistus on vastanud ettepanekute ja vastuväidete esitajatele kirjalikult).

Tabel 1

Nr	Park, ettepaneku esitaja	Märkuse sisu	Tulemus
1.	Vana-Antsla mõisa park, Kaili Kattai	Ettepanek arvata Vana-Antsla tammik Vana-Antsla kaitstava pargi koosseisu.	Ettepanek on arvesse võetud, eelnõusse tehakse vastavad muudatused.
2.	Vana-Antsla park, Ülo Taal	Ettepanek jätta pargi piiridest välja Antsla-Kanepi maantee äärne allee (halvas seisukorras pärnad ja vahtrad)	Ettepanekuga osaliselt arvestatud: mitte võtta kaitse alla Antsla-Kanepi maantee äärse allee põhjaosa (Kolme-Tamme mü 14301:001:0009) läänepiiri lõunatipust põhja poole jäävas osas, muude alleelõikude kaitse alla võtmine on põhjendatud (puude seisukord rahuldav või hea)
3.	Vana-Antsla park, Kagu Teedevalitsus	Ettepanek jätta Vana-Antsla pargi koosseisust välja Uue-Antsla-Vana - Antsla ja Antsla-Kanepi teemaa-alade äärde ja teemaa alale jääv allee.	Ettepanekuga osaliselt arvestatud (Antsla-Kanepi mnt äärse allee põhjaosa jätta kaitse alt välja, muudel alleelõikudel kaitse alla võtmine põhjendatud).
4.	Mõniste park, Mõniste vallavalistus	Ettepanek mitte jätta looduskaitseala piiridest välja katastriüksuse 49301:002:1920 edelaosas asuv ala, kuna vallavalitsusel on planeeritud sinna istutada juurde puid ja põõsaid vastavalt pargi rekonstrueerimise plaanile; edelaosas asuva katastriüksuse 49301:002:1470 piir jätta samaks (pargi piirilõik peaks kulgema eelmainitud katastriüksuse piiri mööda)	Ettepanek on arvesse võetud.
5.	Mõniste park, Meelis Mõttus	Ettepanek arvata pargi territooriumist välja kinnistu katastritunnusega 49301:002:1910, kuna 1999. aastal on nimetatud kinnistule projekteeritud ja kooskõlastatud tankla ehitus.	Ettepanek on jäetud arvesse võtmata, kuna tegemist on pargi osaga, millel kasvavad heas seisukorras põlispuud. Detailplaneering 1999. aastast tuleb ümber vaadata nii, et pargi väärtus ei saaks kahjustatud.
6.	Mõniste park, Kagu Teedevalitsus	Ettepanek mitte laiendada Mõniste pargi piiri tugimaanteede nr 67 Võru-Mõniste-Valga ja nr 68 Mõniste-Ape ja rambi 2502 teemaa-alade ääres ja üle teemaa-alade piiride. Senine pargi piir peaks jääma kehtima.	Pargi piiri laiendatakse Võru – Mõniste-Valga teemaa-alale. Pargi piiride määratlemisel kasutatakse esmajärjekorras loodusas selgelt eristatavaid tunnuseid nagu teede servad, kõlvikute piirid, veekogud jms.

7.	Järvere park park, Arvo Hani	Ettepanek jätta pargi territooriumist välja Kobrase maaüksusel 76702:002:0031 asuv maa, kuna osa sellest on aiamaa ja teine osa tavaline oksamets.	Ettepanek on arvesse võetud.
8.	Järvere park, Olar Järvloo	Ei nõustu pargi piiride korrigeerimisettepanekuga Järvere mõisa kinnistu (76702:002:0084) osas, kuna mõisahooned ei kuulu otseselt pargi koosseisu	Vaie esitatud 25.11 2008, vaide arutelu 05.01 2009: 1) pargi piir kulgeb Võru-Tõrva maantee Järvere mõisa sissesõidutee ristumiskohast mööda Järvere mõisa sissesõidutee paremat serva kuni Järvere mõisa õuealani; 2) Jätta välja Vagulajärve äärsed endised kalatiigid; 3) Peahoone taga kulgeb piir mööda Järvere mõisa kinnistu piiri kuni endise kalatiigi põhjakaldani.
9.	Järvere park, Elmar Rehe	Ei nõustu pargi piiride laiendamisega Urmase kinnistule (katastritunnus 76702:002:0029)	Ettepanek on arvesse võetud, kuna nimetatud kinnistu ei ole pargiga seotud (tegemist on sisuliselt metsamaaga)
10.	Järvere park, RMK	Ettepanek katastripiiri muutmiseks katastriüksuse 76702:002:0431 länepiiril nii, et see ühtiks Järvere pargi piiriga.	Ettepanek on arvesse võetud. Katastripiiride muutmist on võimalik taotleda, kui pargi piiride muudatus on jõustunud.
11.	Järvere park, Kagu Teedevalitsus	Jätta Järvere pargi piirist välja T-69 Võru-Kuigatsi-Tõrva maantee teemaa ala.	Ettepanek on jäetud arvesse võtmata. Pargi piiride määramisel kasutatakse esmajärjekorras looduses selgelt eristatavaid tunnuseid nagu teede servad, kõlvikute piirid, veekogud jms.
12.	Kreutzwaldi park, Võru Linnavalitsus	Ettepanek võtta pargi koosseisu pargi lääneosas asuv haljasala; ettepanek mitte võtta pargi koosseisu Katariina alleed.	Jäetud arvesse võtmata. Nimetatud haljasala ei oma looduskaitse väärtust; Katariina allée puhul on tegemist kultuurilooliselt ja ajalooliselt väärtusliku objektiga.
13.	Uue-Antsla park, Kalju Lusbo	Ettepanek jätta pargi piiridest välja Ilumäe maaüksus (katastritunnus 84301:004:1290), kuna nimetatud kinnistul ei kehti looduskaitse alla võetud parkidele kehtestatud piirangud.	Ettepanekut osaliselt arvestatud (maaüksust tervikuna pargi koosseisust välja jätta ei ole võimalik, kuna kinnistu põhjaosas kasvavad põlispuud on pargi osa). Pargi piir jääb kulgema kõlvikupiiri mööda. Kaitsealuse

		Arvata pargi piiridesse teisel pool maanteed asuva algupärase pargi osa, millel on teatav muinsuskaitsealine väärtus.	objekti piiridest välja jäetud teisel pool maanteed asuva algupärase pargi osa looduskaitsealine ja muinsuskaitsealine väärtus on tänaseks niivõrd hävinud, et ei ole põhjendatud selle kaitse alla võtmine.
14.	Uue-Antslapark, Kristina Varend	Ettepanek jätta pargi piiridest välja Pargi-Tamme maauksus (katastritunnus 84301:004:1451).	Ettepanekut osaliselt arvestatud (pargi piiridest välja jätta Pargi-Tamme mü õuealast läänes asuv noorem isetekkeline haavasalu).
15.	Uue-Antsla park, Hillar Zirk	Ettepanek vähendada pargi piire Kalevi maaüksusel, kuna siis jääks ruumi tehnika mahapanemiseks ja tee jaoks.	Ettepanekut osaliselt arvestatud (jätta pargi piiridest välja õuealast ida pool olev isetekkeline puistu õueala põhjapiiril kulgevast pinnasetest lõuna poole jääval alal).
16.	Uue-Antsla park, Kagu Teedevalitsus	Ettepanek jätta Uue-Antsla pargi koosseisust välja kõrvalmaantee nr 25124 Uue-Antsla-Vana-Antsla teemaa-ala äärde ja teemaale jääv allee.	Uue-Antsla pargi osas ettepanekut osaliselt arvestatud (pargi koosseisu ei arvata pargi idapiiril kasvavat pügatud ja kehvast seisukorras olevat keskealist alleelõiku, Urvaste valla territooriumil kasvav ülejäänud alleeosa arvata pargi koosseisu kuna see on üldiselt rahuldavas või heas seisukorras).
17.	Väimela park, Tanel Linnus, Võrumaa Kutsehariduskeskus	Ettepanek jätta pargist välja kooli peahoone esine plats koos koolimajaga, mõisa peahoone tagune puude rida, järve kaldal olev kõlvik ning ühiselamu kõrval olev haljasala. Võtta pargi koosseisu mõisa peahoone tagune haljasala tervikuna.	Ettepanekutega on osaliselt arvestatud. Pargi piiridesse arvestatakse Võrumaa Kutsehariduskeskuse peahoone koos selle esise platsiga.
18.	Väimela park, Kagu Teedevalitsus	Jätta Väimela pargi piirist välja Võru–Põlva maantee teemaa ala	Ettepanek on jäetud arvesse võtmata. Pargi piiride määratlemisel kasutatakse esmajärjekorras looduses selgelt eristatavaid tunnuseid nagu teede servad, kõlvikute piirid, veekogud jms.
23.	Sõmerpalu park, Kagu Teedevalitsus	Jätta Sõmerpalu pargi koosseisust välja kõrvalmaanteed nr 25151 Mustassaare tee ja nr 25134 Sõmerpalu – Mustahamba teemaa-ala ääres ja teemaa alal asuv allee.	Ettepanekuga arvestatakse osaliselt (jätta pargi koosseisust välja teemaal olevad alad, välja arvatud Sõmerpalu-Mustahamba tee ääres asuv alleega piiratud teelõik).

24.	Sõmerpalu park, Ülo Kamber	Ettepanek jätta pargi piiridest välja Kamberi kinnistu (76702:002:1540).	Ettepanekuga osaliselt arvestatud (jätta pargi piiridest välja Kamberi kinnistu aiaga piiratud õueala, kuid rohumaa osa kinnistust jätta pargi koosseisu; jätta pargist välja Kamberi kinnistu õuealast lõunas asuva põllumaa servas olev puudesalu, kuna tegemist pole pargiga seotud puistuga (noored ise kasvanud puud)).
25.	Linnamäe park, Ilvi Rimm	Ettepanek jätta pargi piiridest välja Aia maaüksus (76702:001:0810), kuna nimetatud kinnistul ei asu ühtki looduskaitseobjekti ega muinsuskaitseobjekti.	Ettepanekuga on arvestatud (sellel maaüksusel kehtivad muinsuskaitsepiirangud seoses naaberkinnistul asuvate muinsuskaitse all olevate endiste mõisahoonetega).
26.	Linnamäe park, Peep Hollas	Ettepanek Utita-Richardi maaüksuse pargi piiridesse arvamisel vähendada maatükil asuva metsa väärtuse võrra ka hüpoteegi maksumust.	Ala ei arvata pargi koosseisu
27.	Rõuge park, Vallavalitsus	Ettepanek liita pargi maade hulka Kärneri katastriüksuse ja väljapakutud pargi piiri vahele jääv maa-ala; pargi koosseisus peaks olema ka asendiplaanil tähistatud mõisa ajast pärit jalgrada-allee.	Ettepanekutega on arvestatud.
28.	Rõuge park, Kagu Teedevalitsus	Ettepanek jätta Rõuge pargi piirid laiendamata üle teemaa ala piiri.	Ettepanekuga on arvestatud.
29.	Tsooru allee, Kagu Teedevalitsus	Ettepanek jätta kaitse alt välja Tsooru allee.	Tsooru allee on kavas võtta kaitse alla üksikobjektina.
30.	Urvaste park, Kagu Teedevalitsus	Urvaste pargi osas mitte pikendada kaitseala piiri teemaa-alale.	Urvaste pargi osas ettepanekut ei arvestata. Pargi piiride määratlemisel kasutatakse esmajärjekorras looduses selgelt eristatavaid tunnuseid nagu teede servad, kõlvikute piirid, veekogud jms.

Eelnõu menetlemise käigus avaldati "Looduskaitseaduse" § 9 kohane teade väljaandes Ametlikud Teadaanded (29.03.2007), üleriigilises ajalehes Postimees (03.04.2007) ja kohalikus ajalehes Võrumaa Teataja (10.04.2007). Avalik väljapanek toimus 03.04.–20.04.2007 tööpäeviti Võrumaa keskkonnateenistuses ning asukohajärgsetes kohalikes omavalitsustes. Avalikku arutelu ei toimunud.

Seoses menetluse käigus tekkinud arusaamatustega korraldati Võru Kreutzwaldi pargi osas veel teinegi avalik väljapanek, mis toimus 21.05.–05.06.2007. a. Avaliku väljapaneku

toimumise kohta avaldati teade väljaandes Ametlikud Teadaanded (11.05.2007) ja kohalikus lehes Võrumaa Teataja (22.05.2007). Avalikku arutelu ei toimunud. Arusaamatused seisnesid Võru Linnavalitsuse teates, nagu ei oleks Võrumaa keskkonnateenistus esitanud Võru Linnavalitsusele teavet avaliku väljapaneku korraldamiseks (Võru Linnavalitsuse kiri nr 9-2.1/1453). Võrumaa keskkonnateenistus vastas Võru Linnavalitsusele 11. mai 2007. aasta kirjas, et seoses tekkinud olukorraga kuulutatakse uuesti välja Kreutzwaldi pargi piiri uuendamise eelnõu avalik väljapanek Võrumaa Keskkonnateenistuses ja Võru Linnavalitsuses 21.05.–05.06.2007. Avalikku arutelu ei toimunud.

Eelnõu kohaselt määruses käsitletavate kaitsealuste parkide kogupindala on 122,5 ha, sellest eramaid on 29,06 ha, munitsipaalmaid 22,01 ha, riigimaid 40,38 ha ja jätkuvalt riigi omandis olevaid maid 31,07 ha. Maaomandi suurus parkide ja puistute kaupa on esitatud tabelis.

Park	Eramaa	Munitsipaalmaa	Riigimaa	Jätkuvalt riigi omandis olev maa
Järvere mõisa park	3,1 ha	5,35 ha	0,24 ha	0,11
Kreutzwaldi park	-	1,57 ha	0,55 ha	-
Linnamäe mõisa park	2,55 ha	-	0,07 ha	10,23 ha
Mõniste mõisa park	0,3 ha	12,88 ha	0,44 ha	0,91 ha
Rõuge mõisa park	0,7 ha	0,38 ha	0,09 ha	5,38 ha
Sõmerpalu mõisa park	4,77 ha	-	0,63 ha	5,69 ha
Urvaste mõisa park	6,69 ha	-	0,2 ha	-
Uue-Antsla mõisa park	8,45 ha	1,73 ha	1,07 ha	7,4 ha
Vana-Antsla mõisa park	1,43 ha	0,09 ha	10,35 ha	1,35 ha
Väimela mõisa park	1,07 ha	0,01 ha	6,52 ha	-
Vastseliina lehisepuistu	-	-	20,22 ha	-

Kuna määruse jõustumise järel peab pargi valitseja vastavalt “Looduskaitseaduse” § 24 lg-le 6 väljastama uuendatud kaitsekohustuse teatise parkide territooriumil paiknevate maaüksuste omanikele või kinnistusraamatus märgitud maavaldajatele, on Vabariigi Valitsuse määrusest teada saamine tagatud.

Parkide ja puistu piiride kehtestamisel kaardipõhiselt tunnistatakse kehtetuks Vabariigi Valitsuse 14. mai 2002. a määrus nr 161 “Võrumaa kaitsealuste parkide välispiiride kirjeldused” (RT I 2002, 42, 274).

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidu õigus ei reguleeri otseselt määruse eelnõus käsitletud küsimusi.

4. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

“Maamaksuseaduse” § 5 lg 4 kohaselt arvutab maamaksu välja ja maamaksu kogub Maksu- ja Tolliamet, kellele selleks vajalikud andmed esitavad kohalikud omavalitsused. Seega kaasneb eelnõu jõustumisega kohalikele omavalitsustele laekuvate maamaksutulude vähenemine. Maamaksutulu vähenemise summa selgub Maksu- ja Tolliametisse informatsiooni laekumisel, mida arvestab Rahandusministeerium riigi ja kohalike omavalitsuste eelarvete tasandusfondi kujundamisel.

Määrusega kehtestatav pargi piir suureneb rohkem kui 0,2 ha võrra viies pargis – Kreutzwaldi pargis, Linnamäe mõisa pargis, Mõniste mõisa pargis, Urvaste mõisa pargis, Uue-Antsla mõisa pargis. Maamaksuseaduse § 5 lg 4 kohaselt makstakse piiranguvööndi maalt maamaksu 50% maamaksu määrast. Sellega korrigeeritakse valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust. Määruse jõustumisega jääb valdadel erinevate kinnistute eest saamata: Mõniste vallal 16 krooni ja Võru linnal 135 krooni. Teiste parkide puhul suureneb vallal saadav maamaksu tulu: Urvaste vallal 18 krooni, Sõmerpalu vallal 77 krooni, Võru vallal 30 krooni, Rõuge vallal 14 krooni ja Antsla vallal 481 krooni. Kuna Vastseliina lehisepuistu jääb kaitse alla endistes piirides, siis maamaksu osas muutusi ei ole.

“Maamaksuseaduse” § 4 lg 1 p 6 kohaselt ei maksta maamaksu vastava omavalitsusüksuse haldusalal asuvalt munitsipaalmaalt.

Vastavalt “Looduskaitseaduse” § 20 omandab riik kinnisasja, mille sihtotstarbelist kasutamist ala kaitsekord oluliselt piirab, kokkuleppel kinnisasja omanikuga kinnisaja väärtusele vastava tasu eest. Määruse eelnõu menetlemise ajal ei ole laekunud ühtegi ettepanekut maa vahetamise või riigile omandamise kohta. Maa-ameti poolt koostatud analüüsi kohaselt, mille aluseks on aasta jooksul toimunud ostu-müügitehingud viimase kvartali seisuga (ajavahemik 01.04 2009 – 30.03 2010), on keskmised tehinguväärtused määruses käsitletavate parkide lähipiirkondades 11 000 – 360 000 kr/ha (Vastseliina põlispuude grupp 22 000 kr/ha, Rõuge mõisa park ja Sõmerpalu mõisa park 120 000 kr/ha, Vana-Antsla mõisa park 25 800 kr/ha, Uue-Antsla mõisa park 11 800 kr/ha ja Urvaste mõisa park 11 800 kr/ha, Linnamäe mõisa park 15 200 kr/ha, Järvere mõisa park 74 800 kr/ha, Väimela mõisa park 360 000 kr/ha). Määruse jõustumine ei too kaasa organisatsioonilisi muudatusi.

5. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

6. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse ministeeriumitele kooskõlastamiseks elektroonilise kooskõlastussüsteemi e-Õigus kaudu kõikidele ministeeriumitele.

Helir-Valdor Seeder
Põllumajandusminister
Keskkonnaministri ülesannetes